

Fenologie 1978

B. Loos jr.

Inleiding

In 1978 werden voor de tweede achtereenvolgende maal de fenologiegegevens verzameld. In 1977, dat als proefjaar gold, werd van 54 soorten de eerste waarnemingsdatum gevraagd. Er kwamen 25 schriftelijke reacties binnen, welke de gegevens bevatten van 100-200 waarnemers. Door velen werd het aantal soorten waarvan men de eerste waarneming moest inzenden te groot gevonden, reden om de lijst met 15 in te krimpen tot 39 soorten.

Mede hierdoor was het aantal reacties in 1978 bijna verdrievoudigd, terwijl het aantal medewerkers op ruim 400 geschat kon worden. Toch blijken de waarnemingen, ondanks het sterk uitgebreid waarnemersnet sterk van het toeval afhankelijk te zijn.

Het percentage week-end waarnemingen (ongeveer 50%) illustreert dit. Om de kans van een toevalstreffer te verkleinen zou in verschillende gebieden in de maanden maart, april en begin mei dagelijks een telling van zingende en/of baltsende vogels volgens een vaste route gehouden moeten worden.

Om de trefkans nog sterker te vergroten zouden deze tellingen gehouden moeten worden in gebieden met een hoge populatiedichtheid van de soort waarvan men de fenologiegegevens wil verkrijgen.

Op deze wijze zou men ook kunnen nagaan of een soort in zijn voorkeursbiotoop eerder aankomt dan in andere biotopen.

Een dergelijk arbeidsintensief onderzoek is echter op dit moment helaas onmogelijk, zodat het fenologie-onderzoek in zijn huidige vorm voortgezet zal worden.

Wel ligt het in de bedoeling om voor 1980 de lijst met soorten waarvan de fenologiegegevens gevraagd worden tot ongeveer 20 in te korten. Dit maakt het waarschijnlijk voor meerdere vogelaars aantrekkelijk om gegevens in te zenden.

Werkwijze

In tegenstelling tot 1977 zullen in dit overzicht niet alleen de eerste en tweede waarneming vermeld worden, maar ongeveer de eerste vier. Zo krijgt men een wat duidelijker beeld van de terugkomst van de vogels, en wordt het beeld niet vertekend door één of twee extreem vroege waarnemingen, zoals dit jaar het geval is met de Bonte Vliegenvanger.

Daarnaast zal per pentade aangegeven worden hoeveel eerste waarnemingen in die periode gedaan zijn.

De waarnemingen zijn niet allemaal geverifieerd, zodat de waarnemer verantwoordelijk voor de soort-determinatie blijft.

Indien een waarneming betrekking heeft op

meer dan één exemplaar wordt het aantal achter de waarnemingsplaats vermeld.

Weerbeeld

De winter van 1977/1978 was een weinig aan de warme kant en daarbij te droog. De gemiddelde temperatuur van de drie wintermaanden december, januari en februari bedroeg 3,0°C, tegen 2,2°C normaal. Er kwamen 35 vorstdagen voor en 7 ijsdagen. (Normaal resp. 43 en 12) De laagste temperatuur (-8,8°C) werd op 20 februari gemeten, de hoogste op 24 december (15,3°C!).

Gemiddeld over het gehele land is ruim 135 mm neerslag gevallen, 40 mm minder dan normaal. Op 23 dagen viel er sneeuw.

Maart was een natte maand en daarbij aan de warme kant. De gemiddelde temperatuur was te De Bilt 6,6°C tegen 5,0°C normaal. Het kwam daar 4 dagen tot vorst, terwijl het er 6 dagen sneeuwde.

Totaal viel er 81 mm neerslag, ongeveer het dubbele van de normale hoeveelheid.

April was een koude maand en daarbij bijna overal te droog, de gemiddelde temperatuur bedroeg 6,9°C, 1,6°C lager dan normaal.

Er kwamen 8 vorstdagen voor, terwijl de temperatuur, evenals in 1977 niet boven de 20°C kwam.

Mei was een weinig aan de koude kant, gemiddeld 12,1°C, 0,3°C onder de normale waarde voor deze maand.

Fenologie 1978

Purperreiger (10): 1-4 Naarderbos-Naarden, Knardijk; 5-4 Maarssen 4 ex.; 8-4 Ankeveen; 21.4-25.4 4 waarnemingen; 26.4-30.4 2 waarnemingen.

Zomertaling (18): 26-2 Bennekomse Meent; 27-2 Maurik (U.); 1-3 Spaarbekens Hoek (Z.) 2 paar; 2-3 Ouddorp (Z.H.) 2 ex.; 5-3 Hilvarenbeek 1 paar.

Boomvalk (21): 26-2 Bakkum; 27-2 Hunzebos, tussen Exloo en Odoorn (D.); 18-3 Weesp; 30-3 Nieuwkoopse plassen; 9-4 Goorven (N.B.); 11.4-15.4 2 waarn.; 16.4-20.4 1 waarn.; 21.4-25.4 6 waarn.

Grutto (37): 6-2 Hurwenese uiterwaard; 22-2 Amsterdams Bos, Goorven (N.B.) 2 ex.; Westzijdeveld (N.H.) 6 ex.; 23-2 5 waarn.; 24-2 6 waarn.; 25-2/1-3 14 waarn.

Zwarte Stern (22): 7-4 Bergvennen bij Denekamp-Twente, 3 ex.; 21-4 Randwyck (Z.H.) 7 ex.; 22-4 IJsselmeer 3 ex.; 23-4 Jisperveld (N.H.) 2 ex.; 24-4 Ankeveense plassen 6 ex.; 25-4 2 waarn.; 26-4/30-4 8 waarn.

Visdief (32): 26-3 strand Den Helder; 2-4 Rockanje 8-4 Z. Flevoland; 9-4 Hondsbossche Zeewering; 15-4 Marken 23 ex., Zaandam 2 ex., Katwijk 4 ex.; 21-4/25-4 11 waarn.; 16-4/20-4 8 waarn.

Grote Stern (9): 18-3 Hondsbossche Zeewering 1 ex. over zee r. Z.; 29-3 Koude Hoek (Z.H.); 1-4 Waddenzee-Textel min. 5 ex.; 18-4 Noordwijk aan Zee; 21-4/25-4 3 waarn.; 26-4/30-4 2 waarn.

Tortelduif (29): 7-3 Roosendaal-Zuid, aldaar ook op 27-3 waargenomen. (Dit zou de vroegste datum sinds 1900 betekenen: CNA vermeldt als vroegste datum 3-4) 27-3 Harderbos; 15-4 Dalen (D.); 22-4 Langbroek (U.); 23-4 Oirschot, Noordduinen-Noordwijk, Bladel 3 ex., Oeffelt (N.B.); 24-4 Landschotse Heide (N.B.), Cartier- Hapert (N.B.); 26-4/30-4 9 waarn.; 1-5/5-5 7 waarn.; 6-5/10-5 4 waarn.

Koekoek (35): 19-3 Rozendaal (Gld.); 1-4 Katwijkse Zuidduinen, roepend ex.; 3-4 Valkenisse-Walcheren; 9-4 Ankeveen; 15-4 De Hel-Veenendaal, Groede-Zeeuwisch Vlaanderen; 16-4/20-4 2 waarn.; 21-4/25-4 10 waarn.; 26-4/30-4 9 waarn.;

Gierzalwau (49): 15-4 Mijdrecht; 19-4 Geldrop (N.B.); 20-4 Bussum 2 ex., Katwijkse Zuidduinen 2 ex.; 21-4/25-4 23 waarn.; 26-4/30-4 17 waarn.

Boerenzalwau (44): 27-3 Rhijnauwen (U.); 30-3 Nieuwkoopse plassen, Veenendaal; 1-4 Middelpolder-Woerden, Amstelveen 2 ex.; 3-4 Bergen (N.H.) 3 ex., 's-Graveland 2 ex.; 4-4 Elburg 8 ex., Ganzen-gouw; 6-4/10-4 10 waarn.; 11-4/15-4 7 waarn.; 16-4/20-4 9 waarn.

Huiszalwau (35): 2-4 Amsterdamse Waterleiding duinen; 3-4 Middelharnis; 10-4 Leiden; 11-4 IJzendijke-West Zeeuwisch Vlaanderen; 19-4 Naarden; 20-4 Echt (L.), Veenendaal 2 ex., Rhenen 2 ex.; 21-4/25-4 13 waarn.; 26-4/30-4 11 waarn.

Oeverzalwau (20): 3-4 Bossche Waard-Wijk bij Duurstede; 8-4 Oostdijk-Naarden; 11-4 Breukelen (U.); 12-4 Plassenwaard-Wageningen; 20-4 Nollebos-Vlissingen; 21-4/25-4 5 waarn.; 26-4/30-4 5 waarn.

Boompieper (24): 26-2 duinen-Bakkum, baltsend paartje (CNA: vroegste datum 28-2); eind februari Strabrechtse heide verschillende ex.; 5-3 Noordduinen-Noordwijk; 6-3 Meyendel (Z.H.); 7-3 Roosendaal-Z.; 12-3 Leenderbos-Leende (N.B.); 19-3 Eckartse bos-Eindhoven; 2-4 Kootwijkse Veld-Barneveld; 5-4 Veenhof-Stadskanaal; 8-4 Katwijkse Zuidduinen; 12-4 Moerslag-St. Geertruid.

Gele Kwikstaart (31): 22-2 Pey-Echt (L.) 7 ex. waaronder minimaal 2 ex. van de noorde vorm! (CNA: *Motacilla flava thunbergi* (noordse) doortrekker vrijwel uitsluitend in mei, vroegste datum 4-4); 25-2 kust Nummer EEN-West-Zeeuwisch Vl., 2 ex.; 3-3 Noordwijkerhout; 15-3 Lelystad; 18-3 Soeterbeek-Eindhoven 4 ex.; 24-3 Grootslag (N.H.); 25-3 Naarderbos, Naarden; 31-3 Oostvaardersdijk 2 ex.; 1-4/5-4 3 waarn.; 26-4/30-4 6 waarn.

Tapuit (25): 29-3 Katwijkse duinen 3 ♂♂, vliegveld Valkenburg (Z.H.) 1 paartje; 2-4 Strabrechtse heide, Barneveld 2 - ; 3-4 Hondsbossche Zeewering 1 paartje; 6-4/10-4 4 waarn.; 11-4/15-4 2 waarn.

Roodborsttapuit (24): Winterwaarnemingen: 26-11/21-12-'77 zanddepôt Grootebroek (N.H.) 1 p.; 29-12-'77 Gramsbergen (O.); 1-1-'78 Katwijkse Zuidduinen ♂, zelfde ex. op 12-2 (?); 9-1-'78 Industriegebied Moerdijk; 21-1 Waterland-Gouwe; 22-1 Muiderberg; 27-1 Landsmeerderderveld (N.H.) 2 ex. Fenologie: 18-2 Hurwenen ♂ ; 19-2 West-Zeeuwisch Vlaanderen enkele ex.; 25-2 IJsselmeerdijk ♂, Gooimeerdijk ♂; 25-1/1-3 6 waarn.; 2-3/6-3 5 waarn.; 7-3/11-3 4 waarn.; tussen 11-3 en 1-4 geen eerste waarnemingen; 1-4/5-4 2 waarn.

Paapie (18): 28-1 Oostburg-West-Zeeuwisch Vlaanderen ♀ (CNA: vroegste datum 6-3, geen januariwaarnemingen bekend); 6-3 Zuidzande-West-Zeeuwisch Vlaanderen ♀ (zelfde exemplaar?); 26-3

Bovenkarspel (N.H.) ♂ ; 27-3 Westerheide-Hilversum 2 ex.; 2-4 Katwijkse Zuidduinen ♂ ; 23-4 Bennekomse hooilanden-Ede; 26-4/30-4 4 waarn.; 1-5/5-5 6 waarn.

Gekraagde Roodstaart (29): 1-4 Grootslag (N.H.); ♀ , Lelystad zang; 3-4 Kievitslanden-O. Flevoland ♂ ; 16-4 Oostvaardersdijk ♀ ; 20-4 Amsterdamse Waterleidingduinen; 21-4/25-4 10 waarn.; 26-4/30-4 9 waarn.

Zwarte Roodstaart (22): Winterwaarnemingen: 26-11-'77 Blocq van Kuffeler-Z. Flevoland ♀ ; 8-12-'77 Lage Weide-Utrecht ♂ ; 9-12-'77/31-1-'78 Echt (L.) Fenologie: 10-3 Boschdijk-Eindhoven ♂ zang; 17-3/21-3-8 waarn.; 22-3/26-3 1 waarn.; 27-3/31-3 3 waarn.

Nachtegaal (29): 28-3 Soeterbeek-Eindhoven, zang (CNA: vroegste datum 30-3); 15-4 steenfabriek-Son (N.B.); 19-4 Amsterdamse Bos; 20-4 Watertoren-Scheveningen zang, Katwijkse Zuidduinen zang; 21-4/25-4 5 waarn.; 26-4/30-4 9 waarn.; 1-5/5-5 4 waarn.

Blauwborst (12): 4-3 Dorplein-Budel (N.B.) roepend; 19-3 Knardijk zang; 31-3 Knardijk 3 ex. zang, Cartier (N.B.) 2 ex. zang, Blocq van Kuffeler, zang; 1-4 Strabrechtse Heide 4 ex.

Sprinkhaanrietzanger (24): 1-4 Amsterdamse Bos, doortrekkend ex.; 9-4 De Hel-Veenendaal zang; 16-4 Z. Flevoland; 17-4 Oostvaardersplassen, O. Flevoland; 20-4 Katwijkse Zuidduinen zang; 21-4/25-4 7 waarn.; 26-4/30-4 4 waarn.

Snor (16): 31-3 Ankeveense plassen zang, Knardijk zang; 4-4 Westbroek (U.) 2 ex. zang; 8-4 Knardijk 8 ex. zang; 16-4 Barnegat-Waterland (N.H.).

Grote Karekiet (11): 29-4 Z. Flevoland 2 ex., zang; 1-5 Knardijk; 4-5 Ankeveen; 5-5 Katwijk; 6-5 Amsterdamse Waterleidingduinen, 2 ex. zang.

Kleine Karekiet (22): 22-4 Katwijkse Zuidduinen, Leidschendamse Vlietlanden (Z.H.), Industriegebied Moerdijk 13 ex. zang; 26-4/30-4 7 waarn.; 1-5/5-5 5 waarn.; 6-5/10-5 2 waarn.

Bosrietzanger (14): 22-4 Retranchement-West-Zeeuwisch Vlaanderen; 28-4 de Katshaar-Coevorden; 29-4 Z. Flevoland 11 ex. zang; 1-5 Bovenkarspel (N.H.); 3-5 Collse Zeggen-Geldrop (N.B.).

Rietzanger (24): 31-3 Z. Flevoland 2 ex. zang; 9-4 De Hel-Veenendaal; 16-4 Ankeveen 2 ex. zang; 19-4 Malpi-Valkenswaard, Zwarte Hoek-Axel; 21-4/25-4 12 waarn.; 26-4/30-4 2 waarn.; 1-5/5-5 5 waarn.

Spotvogel (21): 2-4 Groede, West-Zeeuwisch Vlaanderen (CNA: vroegste datum 6-4); 29-4 Rijnsburg (N.H.), Anna Paulowna (N.H.), Lelystad-Haven; 1-5 Casteren (N.B.); 3-5 Leusden; 6-5 Stratum-Eindhoven, IJzendijke-West-Zeeuwisch Vlaanderen; 6-5/10-5 5 waarn.; 11-5/15-5 6 waarn.

Zwartkop (33): Winterwaarnemingen: 4-12-'77 ♂ Odijk (U.); 5-12-'77 ♂ Botanische tuin, Utrecht; 27-12-'77 1 Ouddorp (Z.H.); 30-12-'77/13-2-'78 ♂ Bovenkarspel (N.H.); 2-1-'78 Stadskanaal; 4-1 ♂ Utrecht; 5-1 ♂ Velp (Gld.); 10-1 ♀ Bovenkarspel; 5-2/11-2 ♂ Utrecht; 10-2/17-2 ♀ Terneuzen; vanaf 8-2 ♀ Bussum; 12-2 ♀ Krimpen aan de IJssel; 19-2 ♀, Roosendaal; 22-2 ♀ Odijk (U.); 3-3 ♀ Alkmaar; totaal minstens 13 overwinterende ex. Fenologie: 31-3 Ouddorp (Z.H.), Knardijk, Sandwijck-De Bilt (U.), deze 3 waarnemingen betrof alle een zingend ♂; 7-4 Grebbeberg; 8-4 Nieuwersluis (U.); 9-4 Denekamp, Woerden, Uithoorn; 10-4 Hilversum, Aardenburg (Z.), IJzendijke (Z.); 11-4/15-4 8 waarn.; 16-4/20-4 3 waarn.; 21-4/25-4 7 waarn.

Tuinfluiter (28): 7-4 Laegieskamp-Naarden zang; 17-4 Bilthoven (U.); 22-4 Lisse, Amsterdamse Bos; 23-4 Hapert (N.B.); 26-4/30-4 9 waarn.; 1-5/5-5 7 waarn.; 6-5/10-5 5 waarn.

Grasmus (23): 19-4 Coevorden zang; 20-4 Katwijkse Zuidduinen zang; 22-4 Amsterdamse Bos, Retranchement (Z.); 26-4/30-4 9 waarn.; 1-5/5-5 7 waarn.

Braamsluiper (31): 13-4 Bunderbos (L.) zang; 14-4 Uithoorn zang; 19-4 Wijk bij Duurstede zang; 24-4 Veenendaal, Denekamp; 25-4 Naarden, Paddepoel-Groningen, Reusel (N.B.); 26-4/30-4 16 waarn.; 1-5/5-5 6 waarn.

Fitis (43): 4-3 Utrecht zang (CNA: vroegste datum 8-3); 17-3 de Hel-Veenendaal 2 ex. roepend; 19-3 Braakman (Z.), Goirle (N.B.); 20-3 Naarden, Vesting zang; 26-3 Den Helder; 27-3/31-3 8 waarn.; 1-4/5-4 13 waarn.; 6-4/10-4 6 waarn.

Tjiftjaf (47):

Winterwaarnemingen: 17-12-'77 Rijnstrangen-Herwen en Aerdt (Gld.); 8-1-'78 Amsterdamse Bos; 17-1/13-3 Bovenkarspel (N.H.).

Fenologie: 16-2 IJzendijke (Z.); 25-2 Waterwingebied Oranjezon-Walcheren, Katwijkse Zuidduinen; 26-2 Amsterdam-N, Groot Eiland-Hulst (Z.), Naarderbos zang; 28-2 Rhijnduinen (U.) zang, Echt (L.) trek; 1-3 Linschoten zang; 2-3/6-3 11 waarn.; 7-3/11-3 3 waarn.; 12-3/16-3 3 waarn.; 17-3/21-3 6 waarn.

Fluiter (18): 22-4 Doorn; 28-4 Blaricum; 29-4 Lelystad-Haven, Mierden (N.B.), Hilvarenbeek; 30-4 Bladel (N.B.); 1-5/5-5 4 waarn.

Grauwe Vliegenvanger (20): 29-3 Wieringen, foeragerend, uitzonderlijk vroege waarneming (CNA: vroegste datum 23-4!!); 29-4 Huizen, Oostbroek-De Bilt (U.) zang; 1-5/5-5 4 waarn.; 6-5/10-5 9 waarn.

Bonte Vliegenvanger (31): 12-3 Wijndrade (L.); 15-3 Dommelplein-Eindhoven; 29-3 Wieringen; drie vroege waarnemingen (CNA: vroegste datum 2-4!!); 8-4 Bovenkarspel zang; 17-4 Coevorden zang; 19-4 Hilversum; 20-4/25-4 7 waarn.; 26-4/30-4 9 waarn.; 1-5/5-5 5 waarn.

Wielewaal (22): 21-4 Grebbeberg-Rhenen zang; 29-4 Katwijkse Zuidduinen zang; 3-5 Collse Zeggen (N.B.); 4-5 Vlagtwedde (Gr.), Diever (Gr.), N-Braakman (Z.), Oirschot; 5-5 Oostdijk (Z.H.); 6-5/10-5 3 waarn.; 11-5/15-5 6 waarn.

Dankzegging

Dit overzicht kon alleen tot stand komen door de medewerking van:

ACJN afd. Harderwijk; ACJN afd. Weesp; Werkgroep Berkheide; VWG Coevorden; Natuur en Vogelwerkgroep Noordwijk; VW Utrecht; VWG West-Zeeuwsch Vlaanderen; Vogel en Natuurwacht 's-Hertogenbosch e.o.; Vogelbeschermingswacht Zaanstreek; KNNV-VWG Amsterdam; VWG Lelystad; VWG de Kempen.

K. J. Alsem; T. Bakker; W. van Barneveld; J. G. Beek; J. I. Been; R. van den Berg; P. H. Blekendaal; R. Bolle; A. Buhr; P. Breebaart; H. Brouwer; H. Castellijns; R. Daalder; M. Dijkshoorn; L. Dingemanse; V. Eysink; G. H. van de Heyden; mevr. K. E. Janssen; D. A. Jonkers; F. van Klaveren; W. Klein; H. Kloen; C. Kooy; W. Legemaat; L. R. van der Linden; J. van Leerdam; P. Logtmeier; H. Mankor; R. Mantel; D. E. Mather; E. Marteyn; R. Meins; J. R. Montem; mej. A. M. Nieuwenhuys; F. Nijland; K. van Oorde; S. H. Poelstra; A. van Poppel; A. L. Rebergen; B. van Rees; Q. Smeele; J. Spijkerman; J. Taapken; K. Tanis; J. van Velzen; H. Verbeek; W. G. Vergoossen; J. L. Verhoeven; A. Vink; C. W. de Vink; C. Vredevelde. Nagekomen: N. van de Ham.

- B. Loos jr., Minervaplein 6, 3581 XN Utrecht, tel. 030-511829.

LITTERATUUR:

Bulck, T. van & P. Nijhoff (1957): Acht jaar vogelfenologie. Vogeljaar 5 (4 & 5): 47-50 & 68-70.

Commissie voor de Nederlandse Avifauna (1970): Avifauna van Nederland.

KNMI (1978): Voorlopige weerrapporten.

Loos jr., B. (1978): Fenologie 1977. Vogeljaar 26 (1): 29-31.

Fenologie 1979

Ook in 1979 zullen de fenologie-gegevens landelijk verzameld worden. De lijst met soorten waarvan de gegevens gevraagd worden is van 39 naar 37 teruggebracht.

In tegenstelling tot het vorig jaar komen de Roodborsttapuit en Blauwborst niet meer op de lijst voor. Van de Blauwborst werden het afgelopen jaar zeer weinig eerste waarnemingen ingestuurd, terwijl de Roodborsttapuit regelmatig in de wintermaanden wordt waargenomen, zodat het moeilijk uit te maken is of de waarneming op een overwinterend exemplaar dan wel op een net terug gekomen vogel betrekking heeft.

Indien u in 1979 wilt meewerken wordt u vriendelijk verzocht van de volgende soorten uw eerste waarneming, met vermelding van de waarnemingsplaats, gemeente, aantal en of er sprake was van een zingend exemplaar, te zenden aan ondergetekende. Liefst vóór 1 oktober 1979.

Ook meldingen van winterwaarnemingen van deze soorten worden zeer op prijs gesteld.

Purperreiger	Oeverzwaluw	Bosrietzanger
Zomertaling	Boompieper	Rietzanger
Boomvalk	Gele Kwikstaart	Spotvogel
Grutto	Tapuit	Zwartkop
Zwarte Stern	Paapje	Tuinfluiter
Visdief	Gekraagde Roodst	Grasmus
Grote Stern	Zwarte Roodstaart	Braamsluiper
Tortelduif	Nachttegaal	Fitis
Koekoek	Sprinkhaanrietz.	Tjiftjaf
Gierzwaluw	Snor	Fluiter
Boerenzwaluw	Grote Karekiet	Grauwe Vliegenv.
Huiszwaluw	Kleine Karekiet	Bonte Vliegenv.
		Wielewaal

Wijzigingen en aanvullingen

Fenologie 1977

A. Wijzigingen

Boomvalk: 15-4 de Hamert moet zijn: 25-4 de Hamert.
Nachttegaal: 10-4 Montfoort moet zijn: 10-4 Montfort (L.).

B. Aanvullingen

Gierzwaluw: 24-4 Meerssen
Boerenzwaluw: 19-3 Escharen (N.B.)
Huiszwaluw: 7-4 Boxmeer 4 ex.
Gele Kwikstaart: 9-3 de Hamert
Gekraagde Roodstaart: 15-3 Eysden, zang
Nachttegaal: 16-4 Overloon, zang
Grote Karekiet: 26-3 Ooy, zang
Kleine Karekiet: 20-4 Ooy, zang
Bosrietzanger: 6-4 de Geul-Texel, zang
Rietzanger: 17-4 polder Het Grootslag tussen Enkhuizen en Andijk
Zwartkop: 16-3 Echt, zang
Grasmus: 24-4 grintgat Eysden, zang
Bonte Vliegenvanger: 17-4 waterwingebied Oranjezon-Walcheren
De heer W. van de Coelen (18) verzamelde de fenologie-gegevens van de Vogelwerkgroep Nijmegen e.o. en de Vogelstudiegroep Limburg.